

Zmeniť svoj osud

Meno máš po predkoch, ale česť je tvojím dielom.

~ príslovie

Keď som sa narodila, mama mi dala meno Linda Pearl Davison. Háda sa vtedy so svojou švagrinou, ktorá chcela pomenovať svoju dcéru „Linda“, tak jej urobila napriek a obľúbené meno jej „vyfúkla“, keďže som sa narodila o týždeň skôr. Ale švagriná mojej mamy sa nenechala odradiť a svoje dieťa pomenovala rovnako, takže teraz v našom malom meste boli v rodine Davisonovcov dve Lindy. Odvtedy mama so švagrinou neprehovorili ani slovo a ja som nikdy nespoznala svoju sesternicu s rovnakým menom.

Stredné meno „Pearl“, teda Perla, mi dala preto, lebo dlhovala niekoľko mesačné nájomné žene menom Pearl a dúfala, že keď po nej pomenuje svoje dieťa, nevystaňuje ju. Nezabralo to. Meno som obzvlášť znenávidela, keď som zistila, že perla je tvrdá guľka, čo rastie v mäkkýchšoch. Nikdy mi nepripomínala vzácny šperk. Pre mňa to bol nádor v slizkom bruchu ustrice.

Takže si to zhrňme – krstné meno mi mama dala preto, aby niekoho našťavala, stredné meno, aby sa vyhla deložovaniu, čo sa ukázalo ako neúčinné,

a priezvisko Davison mi neochotne a nerád dal môj otec, ktorý s mamou nežil. Keď sa mama naštvála, čo bolo dosť často, kričala na mňa: „Lin-nn-da-a-hh!“ Namiesto dvoch slabík vyslovila päť, ale ja som aj tak počula stále iba: „Lin, ty odporná hrčka z mäkkýša Davisona!“ Všeobecne obľúbené deti v škole mali prezývky ako Rocky, Candy či Sunny. Ale mňa volali Zipper (zips), lebo som bola vysoká a chudá. Ďalšie nechcené meno. Po vydaji sa moje priezvisko zmenilo na Stafford. Najprv som sa volala po otcovi a teraz po manželovi. Keď som o manžela prišla, už som nebola pani Stafford a ani som sa tak necítila, a preto nebolo správne, aby som používala jeho meno.

Celý život som dostávala mená, ktoré som nechcela a nepáčili sa mi. Mala som pocit, akoby ma niekto nútil nosiť oblečenie, čo mi nesedí. Bola som umelkyňa, ale obrazy som iba zriedka podpisovala, lebo som mala pocit, akoby som autorstvo pripisovala niekomu, koho nepoznám. Po vydaji si ženy zvyčajne zmenia meno, a hoci som sa nechystala znova vydávať, prečo by som si ho nezmenila aj tak? Prečo by som sa aspoň raz v živote nemohla volať tak, ako chcem? Zistila som, že v štáte, kde som žila, to stojí len 150 dolárov a celý proces trvá tri týždne. Ach, prečo som to neurobila už pred dvadsiatimi rokmi?! Kúpila som si teda knihu krstných mien pre bábätká a urobila zoznam tých, ktoré sa mi páčia. Skúšala som ich vyslovovať a písať. Keď som to zopakovala asi päťdesiatkrát, vybrala som si krstné meno „April“ a priezvisko „Knight“. V apríli som sa narodila, vtedy sa začína jar, všetko kvitne, rodí sa, bolo to symbolické. A „knight“ (rytier) je človek bojujúci za niečo ušľachtilé, verný vlastným vysokým hodnotám, vnútorne slobodný a ja som v tom čase bola na „voľnej nohe“, teda v slobodnom povolání, tak to tiež sedelo. O tri týždne som už bola April Knight. Zmenila som si meno aj život. Cítila som sa ako znovuzrodená. Neuvedomovala som si, koľko emocionálnej záťaže zo svojho nešťastného detstva som v sebe stále nosila a moje meno bolo jej veľkou súčasťou. Prekvapilo ma, ako na moje nové meno ľudia reagovali. Rodinu to pobúrilo! Ako som sa mohla obrátiť chrbtom k rodinnému priezvisku? Predkovia sa musia obracať v hrobe!

Iní si zas mysleli, že prechádzam krízou stredného veku alebo že som bola vždy „trochu svojrázna“ a ktovie, čo si vymyslím nabudúce. Ale do mesiaca ma už všetci volali April a netrvalo dlho a na moje staré meno všetci zabudli. Moji priatelia vedeli, že premenovanie sa bolo pre mňa veľkým krokom v ozdravnom procese, ktorým som prechádzala. Minulosť zostala za mnou a ja som sa

stávala silnejším a lepším človekom. Odkedy som si zmenila meno, začala som sa cítiť nabitá energiou. Ľudia tisíce rokov veria, že „nomen est omen“ – meno je znamenie, osud. U mňa to znamená, že som novým človekom. Už nie som dcéra svojich rodičov, niekoho manželka či plaché, vystrašené dieťa. Odkedy mám nové meno, hrdo podpisujem svoje obrazy. Sú to *moje* diela, nedelím sa o svoje zásluhy so svojimi predkami. A tiež maľujem lepšie než kedykoľvek predtým, pustila som sa novým umeleckým smerom. Už žiadne nevýrazné lúky kvetov či jeleň kráčajúci tichým lesom. Teraz maľujem rytierov v ligotavej zbroji jazdiacich na vzpínajúcich sa koňoch, ako trielia do boja. Mojim obrazom dominujú vášeň, sila, romantika a farby, ktoré žiaria na plátne ako ešte nikdy. Rytier je symbolom nebojácnosti a noblesy a má odvahu stínať drakom hlavy.

Zmena mena dodnes predstavuje to najsilnejšie, čo som kedy urobila, a som za to na seba veľmi hrdá. Konečne sa cítim slobodná. A ktovie, keď sa dostanem vo svojom živote do inej fázy, možno si znova zmením meno. Je predsa len na mne, ako sa chcem volať. Dnes hovorím: „Ahoj, rada vás spoznávam. Dovoľte, aby som sa predstavila, volám sa April Knight.“

~ APRIL KNIGHT

2
Slepačia Polievka
pre Dušu

Odhaliť písaním kto som

*Každé tajomstvo zákutia spisovateľovej
duše, každá jeho skúsenosť, každá jeho
črta sú výrazne zapísané v jeho diele.*

~ Virginia Woolf

Z dcéry svojich rodičov som sa stala vydatou ženou a manželkou. Do roka od svadby som porodila dieťa a získala novú rolu matky. Zdalo sa, že som sa vždy definovala podľa vzťahu k niekomu inému.

Bola som niekoho dcéra, manželka, matka. Tak kedy som bola jednoducho Jane?

A čo bolo dôležitejšie – kto vlastne je Jane?

Porodila som ďalšie štyri deti, podporovala manžela, ktorý rozbiehal nové podnikanie, angažovala som sa v komunitných aktivitách a po celý čas som hľadala Jane. Niekedy som uvažovala, či vôbec existuje, či je koho hľadať.

Existujem vôbec, mám nejaké vlastné „ja“ mimo vzťahov s ostatnými? Nemala som potuchy.

A potom som napísala príbeh. Bol krátky a určený deťom. Rýchlo som ho vyfúkala na stroji (bolo to v čase, keď ešte neboli počítače) a aby som si to nerozmyslela, hneď som ho poslala do redakcie. Bola som ohromená, keď som zistila, že ho prijali na publikovanie.

Pokračovala som v písaní. Mnohé moje práce boli zamietnuté, niektoré prijali. Písala som ďalej. A v písaní som našla svoj hlas. Zistila som tiež, že mi ľudia načúvajú. Písala som o materstve, o tom, ako sa žije s depresiou, ako sa dá prežiť zo mzdy desať dolárov na hodinu a užiť pritom päť detí, keďže manželovi sa v podnikaní príliš nedarilo.

Postupne, hľadajúc vo svojom vnútri slová, o ktoré by som sa podelila s ostatnými, som sa stávala nezávislou. Vedela som, že tie slová všetko zmenia. Som introvertka, takže čo sa týka rečenia na verejnosti, som dosť zdržanlivá, ale s písaním je to iné. Dokážem sa podeliť o svoje myšlienky, pocity, zážitky, úsilie a inšpirovať iných. „Nevedela som, že trpíš depresiou,“ povedala mi raz priateľka, keď si prečítala, čo som napísala. Tým sa začal náš dialóg o tom, aká vysilujúca dokáže byť depresia či iné ochorenie.

Spoločne sme sa smiali aj si poplakali, keď sa mi zverila s vlastnými trápeniami. Naše priateľstvo sa prehĺbilo. S novonadobudnutou nezávislosťou vzrástla aj moja sebadôvera. Mala som pocit nového prílevu síl a ešte lepšie na tom bolo, že som pomáhala iným. Nezávislosť a identita majú pre rôzne ženy rôzny význam. Pre mňa to znamená, že víru myšlienok v hlave a pocitov v srdci dám hlas, modliac sa, aby sa dotkol srdca niekoho iného. Ironické na tom je, že táto forma nezávislosti znova utvrdzuje moje prepojenie s inými, obohacuje môj život a naplňa ho.

~ JANE MCBRIDE CHOATE

3
Slepačia Polievka
pre Dušu

Farebná a krásna

Skutočná farba mojich vlasov je tmavá blond.

Teraz sa však moje vlasy trochu pýria.

~ Julia Roberts

Všetko sa začalo vtedy, keď som sa z absolútne dôveryhodného a vždy presne citujúceho rodinného zdroja informácií dozvedela, že podľa môjho švagra vyzerám ako Julia Roberts. Čo na tom záleží, že slová, ktoré povedal mojej sestre, v skutočnosti zneli: „Už si si niekedy všimla, že niektoré črty Deb vzdialene pripomínajú Juliu Roberts?“ A čo na tom, že jedinou mojou črtou, ktorá veľmi vzdialene pripomína svetoznámu hviezdu, je môj hlasný hurónsky smiech? Jediné, čo som si uvedomila, bolo, že moja sebadôvera dostala ohromnú podpornú injekciu. V mojich ušiach znela jeho veta rovnako, akoby povedal: „Páni, všimla si si niekedy, že Deb a Julia Roberts vyzerajú ako dvojčatá?“

Celá šťastná som si tento kompliment odložila a vytiahla som ho vždy, keď som sa chcela povzbudiť. A potom nadišiel deň, keď som potrebovala viac než len spomienkové povzbudenie. Môj manžel odcestoval skoro na mesiac do

zahraničia a mňa úplne vyštavila starostlivosť o našich šesť detí. Cítila som, ako ma zmáha rutina, a potrebovala som zmenu – hlavne v podobe niečoho zábavného, čo nijako nesúvisí s tým, že som mama a manželka. Niečo v zmysle „robte, čo chcete, len nech je zo mňa úplne iný človek“.

A kto iný než Julia Roberts, nie?

Náhoda chcela, že toto malé zjavenie sa mi prihodilo práve vo chvíli, keď som stála v obchode pred regálom s farbami na vlasy.

Civela som na škatuľky s farbami od tmavej blond po svetlohnedý odtieň, ktoré pripomínali moje skutočné vlasy (boli hnedé asi ako voda, keď v nej umyjete všetok riad po večeri), a teda dosť „bezpečné“, keby pri farbení niečo nevyšlo podľa plánu. Pokojne som si mohla kúpiť ktorýkoľvek z odtieňov, ale nie. Nemala som náladu na „bezpečné“.

Oči mi zabľúdili vpravo dole, kde boli vystavené krásne, sýte červenohnedé odtiene. Vo svojom vnútri som pocítila iskierku vzrušenia, už celé týždne som nič podobné nezaznamenala. V tej chvíli som okamžite vedela, že presne to potrebujem. Postála som tam ešte pár minút a uvažovala som, pre ktorú farbu sa rozhodnem, aby sa hodila k mojej bledej pleti a modrým očiam. Po celý ten čas moje vzrušenie rástlo. Bol to ten najlepší nápad, aký som dostala za dlhý čas, a čudovala som sa, že mi nenapadol už dávno.

Nakoniec som si vybrala škatuľku s fotografiou nádhernej ženy s lesklými vlasmi farby medi. Bola to zmena, drastická, ale čo sa vlasov týka, vždy som uprednostňovala prístup „buď poriadne, alebo vôbec“ (slogan, ktorý mi dobre slúžil v osemdesiatych rokoch). Pritisla som si škatuľku s farbou k hrudi a pobrala sa k pokladniciam.

Mala som akurát toľko času, aby som sa vrátila domov, uložila dieťa na obedňajší spánok a zafarbila si vlasy, kým sa vrátia deti zo školy. Považovala som to za dostatok času na to, aby sa zo mňa stala nová žena. Okamžite som sa pustila do práce. Návod na použitie som si však prečítala rýchlejšie, než som mala, a preskočila som odsek, v ktorom výrobca odporúčal, aby som si odstrihla malý prameň vlasov a vyskúšala, ako chytí farba. Netrvalo dlho a už som stála pred zrkadlom v kúpeľni, na pleciach starý uterák, na rukách gumené rukavice.

Moja „premena“ sa udiala dosť rýchlo. V jednej chvíli som mala vlasy mokré a tmavohnedé a v ďalšej boli... nuž, ružové. Presnejšie oranžovo-ružové s odpornou žltou penou medzi prameňmi. Zažmurkala som na svoj odraz v zrkadle, ktorý znepokojujúco pripomínal ľudskú zápalku s ružovou hlavičkou.

Vravela som si, že to je prechodná fáza, určite to nemá takto vyzeráť. Pravdupovediac, ani sa s tým nič iné nedalo robiť. Len čakať na výsledok. Nastavila som teda časovač a čakala.

Po dvadsiatich minútach som sa pozrela znova do zrkadla. Vlasová čiara mala žiarivú koralovú farbu pripomínajúcu nedovareného lososa. Dúfajúc v nemožné som skočila pod sprchu, zaklonila hlavu a zmyla farbu z vlasov. Po stenách sprchového kúta, presklených dverách, mojich rukách a nohách stekali jasno-červené zafarbené pramienky vody. „Veď to tu vyzerá ako z hororu Stephena Kinga!“ zvolala som nešťastná nahlas bez ohľadu na to, že ma nik nepočúva. Upokojovala som sa iba tým, že farba vody, ktorá prúdila do odtoku, bola červená, nie oranžová či ružová. Konečne som si vlasy umyla (rovnako aj steny a vaničku v kúte), vyšla von a obalila si hlavu osuškou.

Nastal čas veľkého odhalenia. Postavila som sa pred zrkadlo a strhla uterák. Sánka mi padla rovnako ako mokré vlasy na moje plecia. Boli červené. Skutočne červené. Nie gaštanovočervené, ale skôr červené ako farba na semafore. Irónia celej situácie ma prebrala ako prúd ľadovej vody – chcela som vyzeráť ako celebrita, nuž, teraz si ma určite každý všimne. Problém bol len v tom, že som už nepripomínala Juliu Roberts, ale skôr Donadla Trumpa. Posledná kvapka však prišla až popoludní, keď sa vrátili deti zo školy. Napchali sa „priúzkyami“ dverami dovnútra, prešli okolo mňa a cestou odhadzovali aktovky a vyzúvali si topánky. Posledný vošiel môj malý prváčik. Zastal pol metra od miesta, kde som sedela, zmätene na mňa pozrel a opýtal sa: „Kde je mama?“ Vybuchla som do smiechu a istý čas som sa nemohla zastaviť. Nedalo sa nič robiť. Musela som počkať pár týždňov a potom si zafarbiť vlasy späť na svoj normálny, nudný odtieň. Kým som to však spravila, musela som nabrať odvalu a vykročiť z domu na verejnosť. Som hrdá na to, že som to dokázala. A ani raz sa ma nik neopýtal, či som si nezabudla zvyšok klaunského kostýmu!

Po pár týždňoch farba vybledla, vlasy získali atraktívny odtieň, ktorý sa volá jahodová blond, čo ma potešilo. Bola to zahanbujúca a bolestivá skúsenosť, ale nakoniec som si pripomenula dôležitú životnú lekciu: radšej byť menej Juliou Roberts a viac sama sebou.

~ DEBRA MAYHEW

